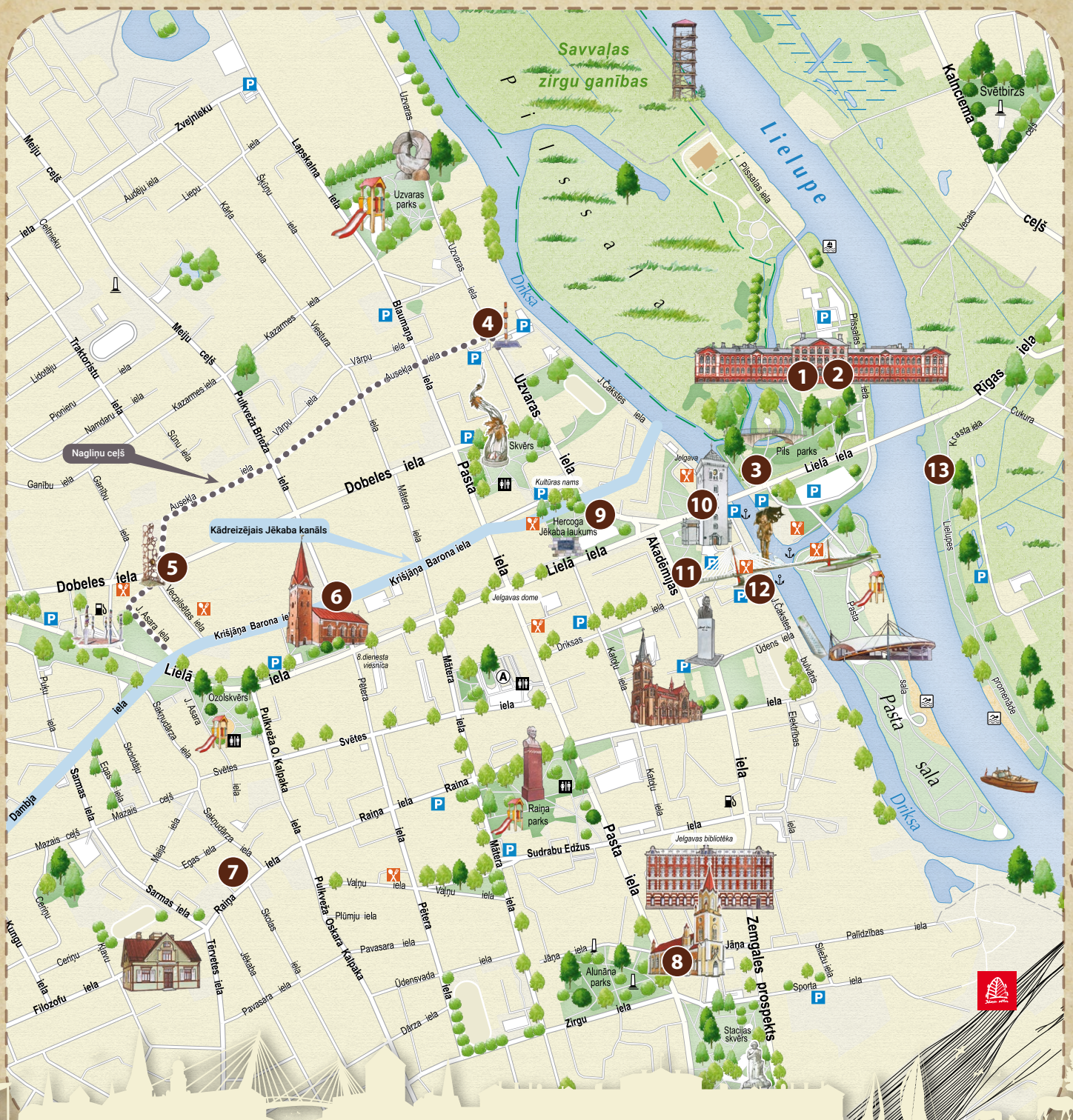

Tematisks pastaigu maršruts "SLAVAS DZIESMA JELGAVAI"

MARŠRUTS VED CAURI JELGAVAS VĒSTURISKAJAM CENTRAM, IEPAZĪSTOT KURZEMES UN ZEMGALES HERCOGISTES LAIKA PILSĒTU UN DZEJNIEKA KRISTIANA BORNMANA APRAKSTĪTO MĪTAVU.

Kristians Bornmans bija 17. gs. vācbaltiešu dzejnieks, hercoga galma bibliotekārs un Jelgavas Latīņu skolas rektors. Viņš dzīvoja Jelgavā no 1679. gada līdz savai nāvei 1714. gadā. Bornmans ir poēmas "Jelgava" ("Mitau", 1686) autors, kurā aprakstīta senā Mītava, tās cilvēki, ēkas un hercogistes dzīve. Maršrutā citēts tulkotāja Valda Bisenieka atdzejojums Kristians Bornmans "Jelgava".

1. JELGAVAS PILS – vieta, kur dzīvoja un valdīja hercogi

"Bet tu firstu sēdekli, kas šīm vietām kronis esi, Manu prātu asini, maniem vārdiem spēkus dvesi!"

2. KURZEMES HERCOGU KAPENES – hercogu pēdējā atdusas vieta

"Vidzemei tad lemts bij nākt Sigismunda pakļautībā Un pēc posta gadiem sākt dzīvot poļu aizbildnībā. Gothards te nu slavens kļuva, gods tam bij un nopelni:

Viņš par hercogisti guva Kurzemi un Zemgali. Liktnis lēmis Gothardam nepalikt nemūžam dzestram, Pirmajam kļūt hercogam, pēdējam būt ordeņmestram."

3. RĪGAS VĀRTI – pilsētas austrumu nocietinājumu daļa

"Izejot no pilsētas pāri jaunuzceltajam tiltam Plaša aina paveras tūdaļ manam skatam siltam: Firstu nams pa kreisi slejas, ceļš gar pili garām iet. Naidnieki, jūs no šīs lejas mūrim pārkāpt neceriet! Viss viens milzīgs pentagons, kurtīnes un flangi stipri, Ak, kāds tas ir bastions! Aizstāvji tam braši, ņipri."

4. EZERA VĀRTI UN NAGLIŅU CEĻŠ – senās Mītavas robežu vieta

"Tagad nu mēs pamazām Ezervārtiem tuvojamies, Tur, kur ceļu iesākām, pie tā strauta ierodamies. Mīļās mūzas, apsēdieties, vēl jums daudz ko skatīt tiks, Priekiem nebeidzamiem lieties Jelgava joprojām tiks."

5. DOBELES VĀRTI, VECPILSĒTAS IELAS KVARTĀLS UN JĒKABA KANĀLS – nozīmīga pilsētas ūdensceļu sistēmas daļa

"Tur, kur ceļš uz Dobeli ved no vārtiem zināmajiem, Līgo viss tik vareni no šiem pulkiem priedīgajiem, Līdz pat Svētei līksmodami dodas tie uz mājvietu, Jelgavu kur sargādami, ūdeņi velk robežu."

"Sākums grāvim tuvumā: tas, no Svētes iztecējis, Ievadīts tiek Mītava, tiklīdz pusjūdzi ir skrējis. Hercogs to ir izlolojis, vairs tam apstātiem nav ļauts, Pilsētu kad izjoņojis, tas uz kluso Driksu trauc."

6. SVĒTĀS ANNAS BAZNĪCA – pirmā koka baznīca pilsētas latviešu luterāņu draudzei

"Paldies būs mums pasacīt Annai, kas to uzcēlusi, Kā to varam ieraudzīt, skatoties uz altārupsi, Kur ar mākslinieka roku, gremdējoties lūgšanās, Izgrieztu mēs redzam koku brīnišķīgās figūrās. Šeit ir mākslas pasaule, brīnišķīgs un bagāts klājiens, Svētais vakarēdiens te, Jēzus sūrais krusta gājiens, ..."

7. MAZIE VĀRTI – vārti, kas veda uz hercoga medību pili, Zaļenieku jeb Zaļo muižu

"Diāna kad medīt iet, pēdas atrast viņa zina, Zvērus šaut, kad tie sāk skriet, kad tos troksnis izrūcina, Lupatiņas vējā plandās, nesas zvērs kā apstulbots, Bailēs šurpu, turpu vandās, līdz tiek nāves trieciens dots."

8. ANNAS VĀRTI – nozīmīgākie pilsētas vārti

"Lūk, te vēja dzirnavas, un aiz Grēcinieku vārtiem Nabagmāja atrodas cilvēkiem no liktnis skartiem. Šeitān lielceļam ir šķirtne: viens zars ved uz Sesavu, Otrās stieņas garš kā virtne prom uz Bauskas pilsētu."

9. TIRDZĪGUMS – pilsētas saimnieciskais kodols

"Pati sirds ir pilsētai tirdzū, kurp brauc rati dārdot Un pa savai rocībai katrs var pirkt kur var un pārdot. Rindām stāv te tirgotavas, katrā dabūjams kas savs, Pajumtes un noliktavas: lietū te var iziet sauss. Divdesmitreiz vairāk vēl tirgotāju amatnieku Tavos mūros atrast kvēl dzīves mērķi, dzīves prieku. Zeļļi šeit ar izveicību naudu likt uz spēlēs prot, Ceļ tie savu labklājību, savu precī tirgojot. Savukārt ir pilsoņi jāslovē par uzticību, Medu viņi dedzīgi vāc ar bišu uzticību, ..."

10. SVĒTĀ TRĪSVIENĪBAS BAZNĪCA – vācu draudzes baznīca un hercoga dārza vieta.

"Ko man teikt par baznīcu un par mīļo Kristus draudzi? Pilnu redzam dievnamu. Kā pār zaļojošu audzi Jūtot līstot debess lietu, kas it visu spridzina Un par katru bēdu lietu skumjo dvēslī mierina. Dievnams ir garš un plats, pilāros un skaistās ejās Pilnību redz visur skats, aprakstīt to var tik dzejās; Taču torni nepabeigto tikai tagadiņ vēl beidz, Caur šo darbu, čakli veikto, šķiet, tas zvaigznēm pretī steidz."

11. LATIŅU SKOLA – viena no senākajām skolām Jelgavā

"Dienvidpusē dievnamam redzam jauno skolas ēku, Dailei tā un tikumam kalpo un ar gara spēku Jaunās sirdis turpu vada, kur ir mūžam mājoklis, Dvēselei kas prieku rada tā kā mirdzošs ziedonis. Tur, kur skola uzcelta, tur, kur braslam pāri iesim Ķestereja redzama klāt pie kapu mūra cieši. Bormans, Meiers, Zeifarts dzīvo netālu no baznīcas, Savu skolas darbu sīvo dara tie, kā pieklājas."

12. DRIKSAS KRASTMĀLA – drukātavas un krogu vieta

"Driksas krastā atrodas arī galma drukātava, Mākslas, dailes gudrības dārgumiem tur gala nava, Lai ar darbošanās grūta, prāta augļi plūst un plūst, Tos uz svešām zemēm sūta, kur tie jaunu dzīvi gūst." "Katrā namā ir savs krogs, kurā sanāk nevācieši, Dzer, cik lien – tas tiem ir joks, naudu sauļā nezmiedz cieši."

... Jo tas mīļais alutiņš cēlā Jelgava to taisa, Lai ar spēku rada viņš, tomēr arī prātus maisa. Ļauj, lai pacilā tas garu, taču pārāk nedzer to! ..."

13. LIELUPES PĻAVAS - nozīmīgs transporta un saimniecības ceļš

"Tur, kur plešas pilsēta, bij reiz meži neaizskarti, Kur aug tagad labība, bija lauki neaparti. Kārkli, vītoli tur auga, egles, bērzi, ozoli, Un, cik tālu acs vien rauga, dzīvoja tur pagāni."

1. MARŠRUTA NOSLĒGUMS – Jelgavas pils

"Sēdekli tev stigrs, tvirts, droši vari sēdēt tronī, Divpadsmit tev zvaigžņu mirdz tavā karalienes kronī. Divpadsmit tev stipras milnas, Jupitera palīgi, Sirdis viņiem drosmes pilnas, daudz ko veikt tie spējīgi."